

25.6.2024

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lausunto hallituksen esityksestä varhaiskasvatustalouden muuttamiseksi

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi varhaiskasvatustalouden muuttamiseksi.

Esitysluonnos pohjautuu hallitusohjelman mukaiseen kuntien normien keventämisen ja kokeilujen ohjelmaan sekä hallituksen kehysriihen päätöksiin kuntien normien keventämisestä. Esitysluonnoksessa poistettaisiin kuntien velvoite laatia paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma sekä kevennettäisiin henkilöstön täydennyskoulutuksen raportointivelvoitetta. Valtiovarainministeriö kannattaa esitystä ja katsoo sen vähentävän hallinnollista työtä kunnissa.

Esitysluonnoksen mukaiset ehdotukset vähentäisivät kuntien lakisääteisiä tehtäviä, joiden rahoittamiseen valtio osallistuu peruspalvelujen valtionosuudella. Perusteluissa ehdotusten vuotuisiksi kustannussäästöiksi koko kuntatalouden tasolla arvioidaan yhteensä 2,2 miljoonaa euroa, jota vastaavasti peruspalveluiden valtionosuutta vähennettäisiin valtionosuusprosentin mukaisesti 540 000 euroa vuodesta 2025 alkaen. Valtiovarainministeriö toteaa, että ehdotus liittyy valtion vuoden 2025 talousarvioesityksen valmisteluun ja on ratkaistava sen yhteydessä. Sikäli kun esitysluonnoksen mukaisia ehdotuksia päädytään edistämään, tulee niitä koskeva hallituksen esitys antaa eduskunnalle niin sanottuna budjettilakina.

Valtiovarainministeriö esittää, että esitysluonnoksen perusteluja täydennetään avaamalla, miksi säästöarviossa on käytetty nykyistä peruspalvelujen valtionosuusprosenttia, eikä 100 prosentin valtionosuutta. Esitysluonnoksen mukainen paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on tullut voimaan 2015, mikä oli siirtymäaikaa valtionosuusprosentin mukaisista kustannusten korvaamisesta 100 prosentin korvausosuuteen. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuslaissa tuo 100 prosentin valtionosuus on muutettu HE 34/2014 yhteydessä ja esityksen mukaan ”periaate on tarkoitettu sovellettavaksi kevään 2013 kehyspäätökseen nähden uusiin hankkeisiin”. Jos päätös paikallisten varhaiskasvatussuunnitelmien velvoittavuudesta on tehty tuota kehyspäätöstä aikaisemmin, on pelkällä valtionosuusprosentilla laskeminen oikea ratkaisu. Asia olisi kuitenkin hyvä avata lopullisessa hallituksen esityksessä.

Esitysluonnoksen ehdotukset liittyvät myös hallituksen keväällä 2024 julkisen talouden suunnitelman yhteydessä linjaamien lisäsopeutustoimien osana valmisteltavaan kokonaisuuteen kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämiseksi

tai kuntien maksutulojen lisäämiseksi siten, että julkinen talous vahvistuu 100 miljoonaa euroa vuodesta 2025 lähtien. Hallitus seuraa aktiivisesti hallitusohjelman 6 mrd. euron toimenpidekokonaisuuden ja uuden julkista taloutta n. 3 mrd. eurolla vahvistavan toimenpidekokonaisuuden toteutumista budjetti- ja kehysriihissä sekä reagoi korvaavilla toimenpiteillä, jos kokonaisuudet uhkaavat jäädä tavoitellusta tasosta. Lähtökohtaisesti ministeriöiden tulee esittää korvaavia toimia hallinnonalaltaan aiemmin linjattujen sopeutustoimien jäädessä toteutumatta tai niiden vaikutusarvioiden poiketessa merkittävästi arvioidusta.

Esitys tulee kuntalain (415/2015) 13 §:n mukaisesti käsitellä kuntahallinnon ja talouden neuvottelukunnassa.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä sijainen,
alivaltiosihteeri

Susanna Huovinen

Osastopäällikön sijainen,
Hallitusneuvos

Minna-Marja Jokinen

VN/17882/2024-VM-13

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: